

Kastration af kat

En lille hjælp til eventuelle overvejelser før kastration af kat

Fordele ved kastration

Der kan være flere årsager til at lade sin hankat kastrere, herunder for at undgå strejfen, territoriemarkering og aggressivitet overfor andre katte.

Naturlig adfærd for intakte (ikke-kastrerede) hankatte er at strejfe omkring i deres søgen efter hunkatte. De vil typisk erhverve sig et territorie, som de markerer ved urinering, og forsvarer overfor andre hankatte, hvilket ofte ender i slagsmål. Bidsår fra andre katte vil ofte være dybe og give anledning til bylder, der kan give alvorlige symptomer hos katten, alt efter deres placering. Herudover kan der ved bid (og parring) overføres alvorlige smitsomme sygdomme såsom kattleukæmi (FeLV) og katte-AIDS (FIV). Dertil kommer at en fritgående intakt hankat kan gøre fritgående/vilde hunkatte drægtige førende til uønskede drægtigheder og en stigning i antallet af vildkatte.

At holde sin hankat som indekat er naturligvis en måde at mindske risikoen for uønskede drægtigheder, slagsmål, bylder og overførsel af alvorlige smitsomme sygdomme ved bid. Tilstedeværelsen af de hanlige kønshormoner hos den intakte hankat vil dog stadig kunne medføre territorieafmærkning inde i hjemmet samt dominerende adfærd overfor husstandens andre dyr og mennesker.

Hormonelt betinget adfærd og følgerne heraf vil desuden kunne medføre stress hos katten. Stress kan give anledning til adfærdsændringer såsom angst og aggression samt have sundhedsmæssige konsekvenser i form af f.eks. udvikling af urinvejssten.

Kirurgisk kastration

Hvordan foregår kirurgisk kastration?

Kirurgisk kastration udføres under fuld narkose og er en relativ simpel procedure. Når katten sover klippes, vaskes og desinficeres operationsområdet for at forebygge infektion. Der lægges et lille snit i pungen over hver testikel, hvorigennem testiklen skubbes ud. Herefter lukkes blodkar og sædleder og testiklen fjernes.

Katten kan gå hjemme samme dag med smertestillende medicin til efterbehandling. Eftersom sårene er meget små, behøves de ikke at blive syet men vil hele af sig selv i løbet af et par dage.

For at fremme heling og undgå komplikationer anbefales det, at katten holdes indendørs og i ro i et par dage efter operationen. Eftersom katten får smertestillende medicin, vil den som regel ikke være interesseret i det ny-opererede område. Viser katten alligevel interesse og vil f.eks. slikke sig, kan det dog blive nødvendigt at give den krave på, da sådan en interesse kan komplicere helingsforløbet og give anledning til infektion.

Sårene bør tilses dagligt for at kontrollere, at de er rene og tørre. Sårene bør så vidt muligt lades være i ro og kun rengøres ved behov, f.eks. hvis der observeres en smule klar, lugtløs sårvæske. I så fald anbefales lokalbehandling med klorhexidin pudder. Hævelse, rødme, blod og dårlig lugt er tegn på komplikationer og i sådanne tilfælde bør dyrlægen straks kontaktes.

Vi giver jer en tid til kontrol 10-12 dage til operationen, hvor vi kontrollerer, at alt er helet som det skal. Er der spørgsmål i mellemtiden, er I selvfølgelig altid velkomne til at kontakte os.

Hvor hurtigt virker kirurgisk kastration

Efter kastrationen vil det tage en måneds tid før hormonerne er helt ude af kroppen, og før den hanlige adfærd aftager. Ældre hankatte kan dog have tillært adfærd, som ikke forsvinder efter kastration. I den første måned efter kastrationen kan der desuden være fertil sæd i den efterladte del af sædlederen, der muliggør succesfuld parring. *En ny-kastreret hankat bør derfor ikke slippes løs den første måned efter kastration.*

Kemisk kastration

Ved usikkerhed om effekten af kastration på katten, eller ved ønske om senere at bruge katten til avl, kan man vælge at få katten kemisk kastreret.

Hvordan foregår kemisk kastration?

Ved kemisk kastration føres et lille hormon-implantat ind under huden, der blokerer produktionen af testosteron. Dette giver *midlertidig infertilitet og nedsat kønsdrift i 6 mdr.*, hvorefter behandlingen kan forlænges med et nyt implantat. Ønsker man ikke at forlænge behandlingen, vil der typisk gå 7-9 uger før katten igen er fertil.

Efter injektion af implantatet vil katten kunne befrugte hunkatte i op til 6 uger. *Katten bør derfor ikke omgås hunkatte de første 6 uger efter kemisk kastration.*

Når testosteron-produktionen blokeres, vil testiklerne mindskes i størrelse og vil tilsvarende tiltage i størrelse igen, når effekten af implantatet ophører. Nogle gange kan der ses en øget testosteron-produktion de første 2 uger efter implantat injektionen, men dette vil følges af et hurtigt fald i testosteron-produktionen.

Bivirkninger ved kastration

Risiko for overvægt

Ved kastration fjernes (kirurgisk kastration)/ undertrykkes (kemisk kastration) produktionen af det hanlige kønshormon, testosteron, der er afgørende for produktion af sædceller og den hanlige kønsdrift. Samtidigt er testosteron medvirkende til at dæmpe sultfornemmelsen og øge stofskiftet. Ved kastration vil fraværet af testosteron derfor typisk medføre, at katten både får øget appetit og lavere stofskifte, hvilket forklarer den generelle tendens til overvægt hos kastrerede katte.

Overvægt kan hos katte medføre en række livsstilssygdomme ligesom hos mennesker, f.eks. diabetes og ledsygdomme. Derudover kan overvægt besværliggøre eller forhindre katten i at soignere sig selv, hvilket foruden en usigneret pels kan føre til hudproblemer.

Efter kastration anbefales det derfor, at katten skiftes til et foder specielt egnet til kastrerede katte, hvor energi niveauet er lavt og fiberniveauet højt, hvorved katten får en passende mængde energi og føler sig tilstrækkeligt mæt. Derudover er det en god ide at aktivere katten, ved daglig leg eller ved at fodre den oppe på møbler, så den skal hoppe/ klatre for at komme til foderet.

Risiko for urinvejsproblemer

Kastrerede, overvægtige hankatte har desuden tendens til blæregrus, som dels kan give anledning til blærebetændelse og dels sætte sig fast i urinrøret, hvor det helt eller delvist kan blokere for afløbet af urin fra blæren. Tilfælde hvor urinrøret er helt blokeret er livstruende for katten.

Der findes forskelligt foder til forebyggelse af blæregrus alt efter sammensætningen af blæregruset. Derudover vil et øget vandindtag have en forebyggende effekt, idet urinen da fortyndes. Vandindtaget kan øges ved delvist at fodre med vådfoder samt stimulere katten til at drikke mere ved f.eks. at give den adgang til rindende vand fra vandhanen eller fra en drikkefontæne.